

fundacja
Instytut Aktywizacji Regionów
z siedzibą w Gdyni
adres do korespondencji:
ul. Sarnia Góra 9
84-207 Koleczkowo

Gdynia, dnia 1 sierpnia 2023 roku

Sz. P.
Krajowa Rada Komornicza

PETYCJA

Szanowni Państwo,

Działając na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz 870), działając w interesie publicznym w ramach prowadzonego przez naszą fundację projektu pn. „**PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako petenci w sądach i urzędach**” przedstawiamy Państwu audyt w zakresie zidentyfikowanych aspektów dyskryminacji w wymiarze sprawiedliwości i administracji publicznej, na gruncie prowadzonej przez **Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wejherowie** sprawie. W jednej ze spraw prowadzonych przed tutejszym **organem**, zapewniłmy pomoc prawną w ramach działań interwencyjnych na etapie postępowania dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie zidentyfikowanych naruszeń lub ograniczeń praw człowieka, dyskryminacji i przemocy na terenie całego woj. pomorskiego. W oparciu o przeprowadzoną sprawę chcielibyśmy podzielić się z Państwem **problemami jakich doświadczyła osoba z niepełnosprawnościami** na etapie prowadzonego postępowania. Na podstawie art. 2 ust. 3 in fine ustawy o petycjach prosimy o **ustosunkowanie się do audytu** oraz odniesienie się **czy zaproponowane przez nas propozycje zmian w zakresie działania Państwa instytucji mogą zostać wdrożone**, jako że sprawa dotyczy życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

AUDYT DOTYCZĄCY NARUSZENIA PRAW OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNYM

Wstęp:

Niniejszy audyt ma na celu zidentyfikowanie i zanalizowanie naruszeń praw osób z niepełnosprawnościami w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez komornika sądowego. Podstawą skierowania działań wobec komornika jest art. 3 Ustawy o komornikach sądowych, który określa, że komornik jest organem władzy publicznej odpowiedzialnym za wykonywanie czynności egzekucyjnych. Jednakże, w opisaney sytuacji, stwierdzono praktyki dyskryminacyjne, które naruszają prawa osób z niepełnosprawnościami.

Opis sytuacji:

W trakcie analizy zidentyfikowano, że komornicy stosują naganną praktykę polegającą na zaniechaniu pouczenia dłużników o skutkach przechowywania na rachunkach bankowych środków pochodzących ze świadczeń socjalnych i innych zasileń finansowych, które nie podlegają zajęciu komorniczemu. Oznacza to, że środki te są traktowane jako oszczędności, co prowadzi do pozbawienia dłużników środków utrzymania. Komornicy, mimo posiadania informacji o pobieraniu renty lub zasiłku przez dłużnika, podejmują bezrefleksyjne działania egzekucyjne na rachunkach bankowych, nie biorąc pod uwagę interesów zobowiązanego i naruszając zasadę stosowania środka egzekucyjnego najmniej uciążliwego dla dłużnika.

Analiza i ocena:

W analizowanej sytuacji doszło do naruszenia podstawowych zasad postępowania egzekucyjnego oraz praw osób z niepełnosprawnościami. Brak dostępu do dokumentów i informacji w formie dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami stanowi naruszenie zasady równego traktowania i dostępu do informacji, określonej w Konstytucji RP oraz ustawach o ochronie praw osób z niepełnosprawnościami. Ponadto, wykorzystywanie stanu zagrożenia epidemicznego w celu ograniczenia możliwości kontaktu osób z niepełnosprawnościami z organem egzekucyjnym narusza również zasadę równego traktowania i utrudnia obronę ich interesów.

Propozycje zmian praktyki stosowania prawa:

Na podstawie przeprowadzonej analizy rekomenduje się wprowadzenie następujących zmian w praktyce stosowania prawa w postępowaniu egzekucyjnym:

1. Wypracowanie i wdrożenie procedur zapewniających dostęp do dokumentów i informacji w formie dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, takich jak osoby niewidome, głuche lub z trudnościami w uczeniu się. Przykłady takich rozwiązań to udostępnianie informacji w formie pisemnej w dużym druku, tłumaczenie na język migowy lub udostępnianie informacji w formie elektronicznej z możliwością korzystania z technologii wspomagających.
2. Zaoferowanie alternatywnych sposobów komunikacji, takich jak kontakt drogą telefoniczną, pocztą elektroniczną lub wideokonferencje, aby umożliwić osobom z niepełnosprawnościami skuteczną obronę swoich interesów.
3. Podniesienie świadomości komorników na temat przepisów prawnych i standardów dotyczących równego traktowania oraz dostępu do informacji dla osób z niepełnosprawnościami poprzez programy edukacyjne i szkolenia. Komornicy powinni być świadomi praw osób z niepełnosprawnościami oraz ich obowiązków w zakresie ochrony tych praw.
4. Wprowadzenie skutecznych mechanizmów monitoringu i kontroli, które zapewnią przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami w postępowaniach egzekucyjnych. Organizacje odpowiedzialne za nadzór nad działaniami komorników powinny prowadzić regularne kontrole i reagować na wszelkie naruszenia praw osób z niepełnosprawnościami.

Wprowadzenie w życie zmian sugerowanych w powyższym audycie dotyczącym naruszeń praw osób z niepełnosprawnościami w postępowaniu egzekucyjnym przyniosłoby szereg korzyści. Oto kilka głównych korzyści związanych z tymi zmianami:

1. Równość i równy dostęp do informacji: Zapewnienie dostępu do dokumentów i informacji w formie dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami eliminuje dyskryminację i zapewnia równość w traktowaniu wszystkich uczestników postępowania. Osoby z niepełnosprawnościami będą miały pełny dostęp do istotnych informacji, co umożliwi im skuteczniejsze uczestnictwo w postępowaniu egzekucyjnym.

2. Ochrona interesów osób z niepełnosprawnościami: Zapewnienie alternatywnych sposobów komunikacji, takich jak telefoniczny kontakt, poczta elektroniczna lub wideokonferencje, umożliwi osobom z niepełnosprawnościami skuteczną obronę swoich interesów. Będą mogły bez przeszkód przedstawiać swoje argumenty i wyrażać swoje stanowisko, co wpłynie na zapewnienie im sprawiedliwości.

3. Świadomość i przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami: Edukacja komorników na temat przepisów prawnych i standardów dotyczących równego traktowania oraz dostępu do informacji dla osób z niepełnosprawnościami ma kluczowe znaczenie. Wprowadzenie programów szkoleniowych i edukacyjnych zwiększy świadomość pracowników w zakresie praw osób z niepełnosprawnościami i przyczyni się do bardziej odpowiedzialnego i profesjonalnego podejścia do postępowań egzekucyjnych.

4. Skuteczne przeciwdziałanie dyskryminacji: Wprowadzenie skutecznych mechanizmów monitoringu i kontroli nad działaniami komorników pozwoli na rzetelną ocenę i reagowanie na wszelkie naruszenia praw osób z niepełnosprawnościami. Będzie to stanowić silny sygnał, że naruszanie praw osób z niepełnosprawnościami nie zostanie tolerowane, co przyczyni się do zmniejszenia przypadków dyskryminacji i poprawy jakości obsługi w postępowaniach egzekucyjnych.

5. Wzmacnianie zaufania do systemu sprawiedliwości: Poprawa dostępu do sprawiedliwości dla osób z niepełnosprawnościami i zapewnienie im równego traktowania przyczyni się do wzmacniania zaufania do systemu egzekucyjnego.

Podsumowanie:

Wdrożenie powyższych zmian w praktyce stosowania prawa może skutecznie przeciwdziałać dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w postępowaniach egzekucyjnych. Wymaga to wprowadzenia odpowiednich procedur, edukacji pracowników i nadzoru, aby zapewnić ochronę praw osób z niepełnosprawnościami oraz równy dostęp do procedur egzekucyjnych.

dr Piotr Kamiński
członek zarządu fundacji
Instytut Aktywizacji Regionów
koordynator projektu
„PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako
petenci w sądach i urzędach”, pełnoprawni.eu

- do wiadomości - Rzecznik Praw Obywatelskich.